

ΛΟΓΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ
ΤΟΥ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΟΜΠΟΛΗ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ
ΕΝ Τῇ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ ΑΘΗΝΩΝ

τῇ 4 Φεβρουαρίου 1912

ΥΠΟ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ
ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
1912

ΛΟΓΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

ΤΟΥ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ

ΚΑΙ ΤΟΥ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΟΜΠΟΛΗ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

ΕΝ ΤΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ ΑΘΗΝΩΝ

τῇ 4 Φεβρουαρίου 1912

ΥΠΟ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

1912

Σπανίως νόμου κέλευσμα δικαιούται νὰ τύχη ἐκτελέσεως προθυμοτέρας ἢ τὸ σήμερον τὸ πρῶτον εἰσαγόμενον μνημόσυνον τοῦτο. Πρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν ἐπεκαλέσθημεν κατὰ τὰνέκαθεν εἰθισμένα τὰς εὐχὰς τῆς ἐκκλησίας ὑπὲρ τῶν ἰδρυτῶν, εὐεργετῶν καὶ καθηγητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ὑπῆρξε μακρὸς ὁ κατάλογος, διότι μακρὸς εἶνε καὶ ὁ ἀπὸ τῆς ιδρύσεως αὐτοῦ διαρρέυσας χρόνος καὶ πολλοὶ οἱ εὐεργέται ἀπὸ τοῦ ἰδρυτοῦ, τοῦ ἀειμνήστου πρώτου τῆς Ἑλλάδος βασιλέως, μέχρι τοῦ τελευταίου τῶν χορηγῶν. Σήμερον δὲ προσερχόμεθα καὶ πάλιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἐδῶ θόλους συγκεκινημένοι, ὅπως τελέσωμεν κατὰ θέσμια πρόσφατα τὴν πρώτην λειτουργίαν ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ δευτέρου Πανεπιστημίου, ὅπερ παρέξεν εἰς τὸ πρῶτον ἐκεῖνο ἡ ἑλληνικὴ πατρίς. Οὐδ' εἶνε δυσοίωνον, ὅτι ἡ πρώτη αὕτη ἐπίσημος αὐτοῦ ἐμφάνις εἶνε ἐορτὴ ἐπιμνημόσυνος, διότι ἀγαθῶν μᾶλλον οἰωνῶν προαγγελία εἶνε ἢ εἰς ἡμᾶς δικαίως ἐπιβληθεῖσα ἔκφρασις εὐγνωμοσύνης ἀνυποκρίτου πρὸς ἐκείνους, πρὸς ὧν τὸ ὄνομα θὰ συνδέηται ἐφεξῆς ἀναποσπάστως τὸ νέον Πανεπιστήμιον τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος. Καὶ εἶνε

μεγαλειότερον τὸ τέλοςμα ἡμῶν, ἀπευθυνόμενον σήμερον εἰς τοὺς δύο καὶ μόνους ἀλλὰ μεγάλους Ἑλληνας τοὺς βαστάζοντας μέχρι τοῦδε δίκην ἄλλων πελωρίων κιόνων τὸ νέον οἰκοδόμημα πρὶν ἢ ἀναγραφῇ ἀκόμη εἰς τὴν στήλην τῶν εὐεργετῶν αὐτοῦ ἢ προσδοκωμένη χορεία νέων χορηγῶν καὶ πρὶν ἢ εἰς τὸ δελτίον τοῦ εὐχομένου λευίτου προστεθῶσι τὰ ὀνόματα κεκοιμημένων συναδέλφων.

Μόνων ἐκείνων τῶν δύο τελοῦμεν σήμερον τὴν μνήμην. Οὐδεὶς ἀκόμη τῶν ζώντων ἐθάρρησε νὰ προστεθῇ τρίτος, δικαιούμενος νὰ ἐλκύσῃ τὰς εὐλογίας ἡμῶν, διὰ νὰ δυνηθῶμεν οἶονεὶ νὰ κορεσθῶμεν πρότερον ὑπὸ τῆς ἀντιλήψεως τοῦ τί χρεωστοῦμεν εἰς τοὺς δύο ἐκείνους, οἵτινες ὑπῆρξαν οἱ πατέρες ἅμα καὶ ἀνάδοχοι τοῦ νεογνοῦ, ὅπερ ἐμφανίζεται σήμερον εἰς τὸν ἑλληνικὸν κόσμον εὐλογοῦν τοὺς γεννήτορας εὐγνωμόνως.

Πατέρες ἅμα καὶ ἀνάδοχοι. Ἀληθῶς τὸ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον ἔχει δύο πατέρας ὁμοῦ καὶ ἀναδόχους, τοὺς δύο Ἰωάννας, τὸν Δομπόλην καὶ τὸν Καποδίστριαν. Ὁ μὲν ἔδωκε τὴν ιδέαν, ὁ δὲ παρέσχε τὸ χρῆμα. Ὁ εἷς, ὁ χορηγὸς, ὑπέλαβεν, ὅτι δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ θεωρῇται πατὴρ, ἀλλ' οὕτως εἰπεῖν ἀπλοῦς ἀνάδοχος τοῦ ἰδίου τέκνου, καὶ εἰς τὸ γέννημα αὐτοῦ ἐκεῖνο ἠθέλησε νὰ δοθῇ τὸ ὄνομα ἐκείνου, ὃν ἐθεώρει τὸν ἀληθινὸν πατέρα. Ἦτο ὁ μέγας τῆς Ἑλλάδος πολίτης καὶ κυβερνήτης, ὅστις, εὐτυχήσας νὰ δώσῃ πρῶτος μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς δουλευούσης πατρίδος στέγην εἰς τὰς πεφυγαδευμένας Μούσας, μόνος αὐτὸς ἐφαίνετο δικαιούμενος νὰ στολίσῃ μὲ τὸ ὄνομά του καὶ τὸ τέκνον τοῦ φίλου καὶ θαυμαστοῦ. Οὕτως ἀλληλένδετοι

παρίστανται πρὸ ἡμῶν δίκην ἄλλων Διοσκούρων οἱ πρόφρονες παραστάται τῆς νεαζούσης παρ' ἡμῖν σοφίας, ἐπιφανέντες αἴφνης ὡς ἀπὸ ἄλλου κόσμου, καθ' ἃ οἱ ὁμόνυμοι ἀστέρες, ἐπὶ τῶν ἰστῶν τῆς ἐπ' ἐσχάτων χειμασθείνης νηὸς τῆς νέας ἐλληνικῆς ἐπιστήμης, ὅπως γείνωσι προάγγελοι νέων ἀλκυωνίδων ἡμερῶν.

Οἱ ἀρχαῖοι ἐμυθολόγουν, ὅτι οἱ Διόσκουροι ἐγεννήθησαν ὑπὸ τὰς κορυφὰς τοῦ Ταϋγέτου. Ἄλλ' ἐξ ἄλλων χωρῶν μακρὰν τῆς Λακωνικῆς ἐν τῷ ἐλληνικῷ βορρᾷ ὠρμῶντο ἀμφοτέροι οἱ φίλοι, οὓς συνάπτει ἐν τῇ ἡμετέρᾳ μνήμῃ τὸ σημερινὸν πρῶτον μνημόσυνον τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου. Αὐταὶ αἱ ἀντικρυναὶ καὶ γείτονες αὐτῶν πατρίδες, ἡ Ἥπειρος καὶ ἡ Κέρκυρα, ἀντεχαιρέτιζον ἀλλήλας ἤδη πρὶν ἢ οἱ γόνοι αὐτῶν συνδεθῶσι διὰ τῆς φιλίας, καὶ κατὰ περίεργον τῆς μοίρας φορὰν εἰς ἀμφοτέρα τὰ τέκνα ἐκεῖνα τοῦ ἐλληνικοῦ βορρᾷ ἐπεφυλάσσετο νὰ ζήσωσι χρόνον μακρὸν ἐν χώρᾳ πολὺ βορειοτέρᾳ, ἐν τῇ Ῥωσίᾳ, ὅπως ἐν μέσῳ τῶν σκυθικῶν νεφελῶν αἰσθανθῶσι τὴν νοσταλγοῦσαν αὐτῶν καρδίαν παλλομένην ἔτι σφοδρότερον πρὸς τὴν θαλπωρὴν τοῦ ἡλίου τῆς ἀγαπητῆς, ἀλλ' ἀπομεμακρυσμένης αὐτῶν πατρίδος.

Εἰς ἀμφοτέρων τὰ ὦτα ἐκεῖ μακρὰν ἐνηχήθησαν αἱ στοναχαὶ τῆς δουλευούσης Ἑλλάδος, αἱ ἰαχαὶ τῶν παλαιόντων καὶ τὰ ἐπινίκια τῶν ἐλευθερωτῶν. Μόλις που ἀποτινάξας ἀκόμη ἀπὸ τῆς κόμης τὴν σποδὸν, μόλις που καθάρασα ἑαυτὴν ἀπὸ τοῦ λύθρου καὶ τοῦ αἵματος τῶν ἀγώνων ἐκάλεσεν ἡ Ἑλλὰς εἰς τὸ πατριον ἔδαφος ἀπὸ τῆς ξένης ὡς κυβερνήτην τὸν σύμβουλον τῆς ῥωσικῆς αὐλῆς. Ὁ Κερκυ-

ραῖος πολитеυτῆς εὗρε τὸ ἔδαφος μονονοῦ σαλευόμενον ἀκόμη, εἶδε τὴν γῆν ὅπου ὠρχοῦντο ἄλλοτε αἱ Μοῦσαι βρέμουνσαν ἔτι ὑπὸ τοῦ πολεμικοῦ πυρριχίου. Ὁ σεισμὸς πολέμου μακροχρονίου κατὰ τοῦ κατακτητοῦ εἶχεν ἐκχερσώσει τοὺς ἀγροὺς, εἶχε πληρώσει ἐρειπίων τὴν γῆν τὴν Ἑλληνίδα, εἶχεν ἐξαντλήσει τὰ τελευταῖα κέρματα τῶν μαχομένων, εἶχε μεταβάλει εἰς φυσίγγια τὰ σπάνια βιβλία τῶν ἀγωνιζομένων. Ἀπανταχοῦ πενία, τῆς δουλείας καὶ τῶν ἀγῶνων πικρὸς καρπὸς, ἀπανταχοῦ ἀμάθεια, βαρὺ συμπαρομάστημα τοῦ σκοτίου ζυγοῦ. Ὀλίγων μόνον χιλιάδων ἐφώτιζε τὸ πνεῦμα ἢ παιδεία, τὸ δὲ μέγα πλῆθος τῶν ὀπλοχαρῶν νικητῶν τοῦ τυράννου ἐμάστιζε πνευματικὴ νάρκη καὶ σκαιὰ ἀπαιδευσία, καὶ δὲν ὑπερέβαλλε πολὺ τὴν ἀλήθειαν ὁ Καποδίστριας λέγων, ὅτι ἡ χώρα ἦτο τόσον ἀμαθὴς κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας, ὅσον ἡ Εὐρώπη κατὰ τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα. Εἰς τὸν Κυβερνήτην ἐπεβάλλετο νὰ δώσῃ μορφὴν καὶ σάρκα καὶ τάξιν εἰς τὴν νεόπλαστον πολιτείαν. Ἀλλ' ὁ συμπολίτης τοῦ Νικηφόρου Θεοτόκη καὶ τοῦ Εὐγενίου Βουλγάρεως ἔγνω ἐν τῇ φωτεινῇ αὐτοῦ διανοίᾳ, ὅτι δὲν ἤρκει νὰ μετεγκεντρίσῃ ἐκ τῆς Ἑσπερίας εἰς τὸ ἀνηβῶν ἔθνος μόνον τὰ ὠφελήματα ἀγαθῆς διοικήσεως καὶ σωστικῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ φωτίσῃ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ διὰ τοῦ φωτὸς τῆς παιδείας. Συνεχίζων δὲ μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν λογίων τὸ βαρὺ ἔργον τῶν διδασκάλων ἐκείνων τοῦ γένους, οἵτινες ἐν ταῖς ἡμέραις πυκνοῦ ζόφου εἶχον ἀγωνισθῇ νὰ μεταλαμπαδεύσωσιν εἰς τὴν δουλεύουσαν πατρίδα τὰ διδάγματα τῆς σοφίας, ἀπέβη ὁτρογρὸς παρὰ τοῖς ἐλευθερωθεῖσιν εἰσηγητῆς τῆς παιδείας καὶ παρήγορος ὀρφανο-

τρόφος. Αί διδακτικαὶ ἀρχαὶ, ἃς ἤδη εἶχεν ἐνστερνισθῇ ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ Fellenberg εὐστοχώτατα διευθυνομένῳ γεωργικῷ σχολείῳ τοῦ ἐλβετικοῦ Hofwyl καὶ ἡ πρακτικὴ ἐν αὐτῷ διδασκαλία τοῦ νεαροῦ Vehrli ἀνέωξαν τὸν νοῦν τοῦ μέλλοντος κυβερνήτου πρὸς τὰς μεγάλας παιδαγωγικὰς ἀληθείας τοῦ Πεσταλότση καὶ ἐποδηγέτησαν αὐτὸν ἐν τῷ ἀνθρωπιστικῷ ἔργῳ, ὅπερ ἀνέλαβε μετὰ στοργῆς πατρὸς ἐν τῇ χώρᾳ, ἧς ἀνετέθη εἰς αὐτὸν ἡ κυβερνητικὴ ἡγεσία. Καὶ ἤδη πρὶν ἀναλάβῃ τὴν πιστευθεῖσαν εἰς αὐτὸν κυβερνησιν τῆς ἐκ τῶν ὀδυνῶν καὶ τῶν θριάμβων τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος ἀνισταμένης Ἑλλάδος, ἀπανταχοῦ τῆς Ἑσπερίας ὅπου διήρχετο ἐν εἶχε κύριον μέλημα, νὰ διδάξῃ τοὺς ἡγήτορας τῶν διεσπαρμένων ἐν τῷ ἑξωτερικῷ ἑλληνικῶν κοινοτήτων τὸ καθῆκον τῆς ἐθνικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἑλληνοπαίδων. Δύο δὲ μόλις μῆνας μετὰ τὴν κάθοδον αὐτοῦ εἰς τὸ Ναύπλιον εἶχον ἀρχίσει περισυλλεγόμενοι οἱ ἄποροι καὶ ὀρφανοὶ παῖδες οἱ παρακολουθοῦντες τὰ διάφορα σώματα τῶν ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνιζομένων οἱ καὶ ἀποτελέσαντες τὴν βάσιν τοῦ ἐν Αἰγίνῃ συσταθέντος Ὀρφανοτροφείου, τῶν δὲ ὀρφανῶν τούτων ἐκεῖνος ἀνεδείχθη ἀληθὴς πατήρ. Ἀλλὰ δὲν περιορίσθη ὁ Καποδίστριας εἰς μόνην τοῦ Ὀρφανοτροφείου τὴν σύστασιν. Πάσας δ' αὐτοῦ κατέβαλε τὰς δυνάμεις πρὸς ἵδρυσιν ἀλληλοδιδασκικῶν καὶ ἑλληνικῶν σχολείων ἀπανταχοῦ τῆς χώρας καὶ πρὸς συντήρησιν αὐτῶν οὐ μόνον δι' ἐπιχωρίων πόρων, ἀλλὰ καὶ δι' εἰσφορῶν τῶν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ὁμογενῶν καὶ φιλελλήνων. Εἶνε δὲ θαυμαστὸς αὐτόχρημα ὁ ζῆλος τοῦ Κυβερνήτου καὶ συγκινητικὰ πολλάκις τὰ ἐπεισόδια τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπουλώσεως τῶν

ἐκπαιδευτικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἔθνους καὶ τῆς παρακολουθήσεως τῶν προόδων τῶν μαθητῶν ἰδίως ἐν τῇ στοιχειώδει παιδείᾳ, ἣν ἐθεώρει ὡς τὸ ἀσφαλέστατον θέμεθλον τῆς ἐθνικῆς ἀγωγῆς. Ἡ διανοητικὴ καὶ ἠθικὴ βελτίωσις τοῦ λαοῦ ἐξηρτᾶτο ἀναντιρρήτως ἐκ τῆς εἰς τὴν πρώτην ἡλικίαν καὶ τὰ κατώτερα στρώματα μεταδόσεως ὅσον ἦτο δυνατόν ἀρτιωτέρας μαθήσεως, καὶ διὰ τοῦτο εἶνε εὐλόγον πῶς ἡγέτης οἷος ὁ Καποδίστριας εἰς αὐτὴν ἔστρεψε τὴν κυριωτάτην αὐτοῦ προσοχὴν, βλέπων ἐναμίλλως πρὸς αὐτὸν συναγωνιζομένους ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ τοὺς περιστοιχίζοντας αὐτὸν λογίους καὶ ὅλον τὸ διψῶν παιδείας ἔθνος.

Ἀλλὰ δὲν περιορίσθη ὁ Κυβερνήτης εἰς ταῦτα καὶ μόνα, πρωτοστατῶν ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει τοῦ ἔθνους. Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν φροντιστήριον τοῦ Πόρου, ἢ ἐν Τίρυνθι Γεωργικὴ σχολή, τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐν Ναυπλίῳ συσταθὲν Στρατιωτικὸν σχολεῖον καὶ ἡ μελετωμένη ἵδρυσις σχολῆς πολιτικῶν ὑπαλλήλων εἶνε τρανὰ δείγματα τοῦ ἐνθέου ζήλου, μεθ' οὗ ἐπεδόθη πλὴν τῆς διαδόσεως τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν σύστασιν ἐπαγγελματικῶν σχολῶν.

Ἀφ' ἑτέρου δὲ παραλλήλως πρὸς τὴν μέριμναν περὶ στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ἔβαινε καὶ ἡ φροντις τοῦ Καποδιστρίου περὶ τῆς κατ' ὀλίγον συστάσεως ἐλληνικῶν σχολείων καὶ τῆς ιδρύσεως ἐν Αἰγίνῃ Κεντρικοῦ σχολείου πρὸς μόρφωσιν διδασκάλων. Ἀλλὰ καὶ περὶ συστάσεως σχολείων θηλέων ἤρχισε γινομένη σκέψις παρὰ τὴν παρισταμένην ἀνάγκην τῆς ἐκνικήσεως πλείστων δυσκολιῶν, ἐν αἷς καὶ αἱ περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν γυναικῶν προλήψεις κοινωνιῶν ἀπαιδευτῶν.

Ἀλλὰ τὸ μέγα ἐκπαιδευτικὸν ἔργον τοῦ Καποδιστρίου δὲν καταλήγει εἰς ταῦτα πάντα. Δι' ὅλου αὐτοῦ τοῦ προγράμματος διαφαίνεται, ὅτι ἤθελε νὰ θέσῃ βάσεις ἐδραίας, ὅπως τὸ ἔθνος προχωροῦν ἐν τῇ παιδείᾳ μετεωρισθῇ κατόπιν εἰς ὑψηλοτέρας γνώσεις. Ἦθελε σταθερὰ θεμέλια, ὡς ἐξέθετ' ἐνώπιον τῆς ἐν Ἀργεῖ Ἐθνικῆς συνελεύσεως τῇ 11 Ἰουλίου 1829, ὅπως δυνηθῇ νὰ συστήσῃ ἀνώτερα σχολεῖα, ὅπου οἱ ἐκ τῶν ἀλληλοδιδασκτικῶν ἀποφοιτήσαντες μαθηταὶ θέλουν τύχῃ διδασκαλίας ἀνωτέρας εἰς τὴν φιλολογίαν, εἰς τὰς ἐπιστήμας καὶ εἰς τὰς τέχνας.

Κατὰ ταῦτα ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις, ὑπὲρ ἧς κυρίως ἐμερίμνα, ἦτο ἐν τῷ προγράμματι τοῦ Κυβερνήτου ὁ πρῶτος σταθμὸς τῆς παιδείας τοῦ ἔθνους. Ὅτι δὲ καὶ εἰς τὰς ὑψηλοτέρας βαθμίδας τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως ἐσκόπει νὰ φθάσῃ καὶ διὰ τούτων νὰ αναβιβάσῃ τὸ ἔθνος εἰς τὴν ἀνωτέραν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν ἀποδεικνύουσι παρὰ τὰς ἀντιθέτους μεμψιμοιρίας ἐνίων τῶν συγχρόνων αὐτοῦ πολλὰ τεκμήρια. Καὶ πρῶτον μὲν δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν, ὅτι αὐτὸς ἐκεῖνος ὑπῆρξε τρόφιμος Πανεπιστημίου, τοῦ τοῦ Παταυίου, ἐν ᾧ εἶχε σπουδάσει τὴν ἰατρικὴν. Δεύτερον δὲ δεῖγμα τῆς εἰς τὴν ἐπιστήμην πίστεως εἶνε ἡ ἀγάπη αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἐπιστήμονας καὶ ἡ θερμὴ ὑποστήριξις τῶν διὰ τῆς ὑπερτέρας αὐτῶν παιδείας διακρινομένων τῶν Ἑλλήνων ἐν τοῖς συγχρόνοις, ὧν ὁ Ἀνδρέας Μουστοξύδης, ὁ Γεώργιος Γεννάδιος, ὁ Ἰωάννης Βενθύλος καὶ ὁ Ἰωάννης Κοκκῶνης ὑπῆρξαν σθεναροὶ αὐτοῦ ἀρωγοὶ ἐν τῷ ἐκπαιδευτικῷ ἔργῳ, καὶ ἡ ἐκτίμησις αὐτοῦ πρὸς τὸν Κοραῆν καὶ τὸν Βαρδαλάχον. Ἡ ἴδρυσις βιβλιοθήκης καὶ μουσείου ἐν Αἰγίνῃ καὶ ἡ ἐνέρ-

γεια ἀνασκαφῶν καὶ αἱ πρῶται ἀπόπειραι πρὸς συλλογὴν δειγμάτων τῶν ὀρυκτῶν τῆς Ἑλλάδος διατρανοῦσιν οὐχ ἥττον τὴν ἐπιθυμίαν τῆς μεταφυτεύσεως τῶν ἐπιστημῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν πατρίδα. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ πρόγραμμα τοῦ ἐν Πόρῳ ἱεροσπουδαστηρίου, οὗ κύριος σκοπὸς ἦτο ἡ μόρφωσις εὐπαιδευτῶν ἱερέων, ἦτο τοιοῦτον, ὥστε τὸ φυτώριον ἐκεῖνο λειτουργῶν τῆς ἐκκλησίας ἐμπρεπόντων εἰς τὸ ἀπελευθερωθὲν ἔθνος ἔμελλε σὺν τῷ χρόνῳ νὰ ποτελέσῃ τὰ στοιχεῖα θεολογικῆς σχολῆς. Ἀλλ' ἡ περιφανεστάτη ἀποδείξις τοῦ πόθου τοῦ Καποδιστρίου νὰ στήσῃ ἐν τῇ ἑλληνικῇ πατρίδι ἱερὸν βωμὸν εἰς τὰς ἐπιστήμας εἶνε τὸ πρὸς τὸν λόρδον ἀρμοστὴν Θωμᾶν Μαϊτλανδ ὑπόμνημα αὐτοῦ ἐν ἔτει 1815, ἐν ᾧ σὺν τοῖς ἄλλοις προέτεινε τὴν ἐν Ἰθάκῃ σύστασιν σχολῆς δημοσίας καὶ ἐθνικῆς χάριν τῆς εἰς τὴν πατρίαν γῆν ἀνακλήσεως τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γραμμάτων, μετακαλουμένων ὡς καθηγητῶν τῶν ἐν διαφόροις χώραις τῆς Εὐρώπης διεσπαρμένων Ἑλλήνων ἐπιστημόνων, ὅπως διδάξωσιν ἐν γλώσσῃ ἑλληνικῇ. Διὰ τῆς προτάσεως ταύτης ὁ Καποδίστριας ἀναδεικνύεται ὁ πρῶτος λαβὼν κατὰ νοῦν τὴν ἰδρυσιν ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου, ὅκτ' ὅλα ἔτη πρὶν ἢ ἰδρύσῃ ἐν Κερκύρα ὁ φίλος αὐτοῦ λόρδος Γυίλφορντ τὴν Ἰόνιον ἀκαδημίαν, τὸ πρῶτον τοῦτο ἑλληνικὸν Πανεπιστήμιον.

Οὕτως ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας ἐγένετο αὐτὸς πρῶτος εἰσηγητὴς τῆς συστάσεως Πανεπιστημίου ἑλληνικοῦ ἐπὶ γῆς ἑλληνικῆς χίλια ὅλα διακόσια καὶ ὀγδοήκοντα ἔξ ἔτη μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ κατάργησιν τῶν φιλοσοφικῶν σχολῶν τῶν Ἀθηνῶν. Οὐδ' εἶνε ἄπορον πῶς ὁ τοιαῦτα

προτείνας τῷ 1815 εἰς τοὺς Ἑγγλους προστάτας τῶν Ἰονίων νήσων δὲν ἐφήρμοσεν αὐτὰ ἐν Ἑλλάδι, ὅτε ἀνεδείχθη κυβερνήτης αὐτῆς. Ὁ βραχὺς χρόνος, ὃν ἡ μοῖρα ἐπεφύλαξεν εἰς αὐτὸν ὡς ἰθύντορα τῶν τυχῶν τῆς ἀναγεννηθείσης πατρίδος, μόλις ἤρκεσεν, ὅπως ἰδρῦσῃ τὰ ἀσφαλῆ ἐκεῖνα θεμέλια, ἐφ' ὧν καὶ μόνων θὰ ἠδύνατο νὰ ἐδρασθῇ περίοπτος ναὸς τῆς ἐπιστήμης. Ἄλλως δὲ ἡ ἤδη ἀπὸ τοῦ 1823 λειτουργοῦσα Ἰόνιος ἀκαδημία ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ἐπαρκὴς πρὸς τὰς ἀκαδημαϊκὰς ἀνάγκας τοῦ ἔθνους, ἕως παρασκευασθῇ ἡ ἰδρυσις ἰδίου Πανεπιστημίου ἐν τῇ ἀπελευθερωθείσῃ γωνίᾳ τῆς ἐλληνικῆς πατρίδος.

Καίτοι λοιπὸν ὁ Καποδίστριας δὲν ηὐτύχησε νὰ γείνῃ ἰδρυτὴς ἐλληνικοῦ Πανεπιστημίου, ἀλλ' οὐχ ἥττον αὐτὸς ἔσπειρε διὰ τοῦ ὑπομνήματος αὐτοῦ ἐκεῖνου τὸν σπόρον, ἐξ οὗ ἐξεβλάστησεν ἡ Ἰόνιος ἀκαδημία, αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ διὰ τῆς ἀόκνου αὐτοῦ ἐκπαιδευτικῆς δράσεως θέσας τὰ θεμέλια τῆς ἰδρύσεως ἐπιστημονικοῦ πανδιδακτηρίου τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος.

Ἀπένεμε κατὰ ταῦτα δίκαιον φόρον εὐγνωμόνως εἰς τὸν Κυβερνήτην ὁ Δομπόλης, ἀξιῶσας διὰ τῆς διαθήκης αὐτοῦ, ὅπως τὸ διὰ τῶν ἰδίων χρημάτων ἰδρυθησόμενον Πανεπιστήμιον λάβῃ τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου φίλου καὶ ὀνομασθῇ Καποδιστριακόν, οἷονεὶ τὸν Καποδίστριαν ἀναγνωρίζων ὡς ἰδρυτὴν καὶ κτίστην τοῦ ἑαυτοῦ ἰδρύματος.

Ἐν ᾧ δὲ τοῦ ἀνδρὸς, οὗ τὸ ὄνομα θὰ τιμᾷ ἐφεξῆς εἰς τοὺς αἰῶνας τὸ ἡμίτομον τοῦ ἀρχαίου ἡμῶν Πανεπιστημίου, ὁ βίος καὶ αἱ πράξεις γινώσκονται περιφανῶς καὶ καταλαμβάνουσι σελίδας ὅλας τῆς νεωτέρας ἱστορίας τοῦ ἔθνους,

ἄγνωστος διαμένει δυστυχῶς ὁ βίος ἐκείνου, ὅστις, καίπερ χύσας ἄφθονον τὸν χρυσὸν εἰς τὰ θεμέλια τοῦ νέου οἰκοδομήματος, οἶονεὶ τελείως ἠθέλησε νὰ ποιήσῃ ἑαυτὸν ἐκποδῶν, προτάσσων ἑαυτοῦ καὶ τοῦ ἰδίου ὀνόματος τὸ ὄνομα τοῦ περιδόξου φίλου. Πράγματι μονονοῦ μοιραίως τὰ κατὰ τὸν γενναιόδωρον χορηγὸν μένουσιν ἄγνωστα, ὅσον αὐτὸς ἠθέλησε νὰ μείνῃ ἀφανής, ἵνα ἐπιδειχθῇ σὺν τῇ ιδρύσει τοῦ διὰ τοῦ χρήματος αὐτοῦ συσταθησομένου Πανεπιστημίου μόνῃ μορφῇ συνδεομένη μετ' αὐτοῦ ἢ μεγάλη μορφῇ τοῦ Καποδιστρίου.

Διηγεῖται ὁ Πλούταρχος, ὅτι ὁ Φειδίας, καλλιτεχνήσας τὴν χρυσελεφαντίνην Ἀθηνᾶν, ἐνετύπωσεν εἰς τὴν ἀσπίδα τῆς θεοῦ μορφήν ὡς πρεσβύτου φαλακροῦ πέτρον ἐπηρμένου δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν καὶ τοῦ Περικλέους εἰκόνα παγκάλῃν μαχομένου πρὸς Ἀμαζόνα. Συνεδύασεν οὕτως ὁ περιφανής τῶν Ἀθηνῶν γλύπτης ἐν τῷ καλλιτεχνήματι ἀμφοτέρας τὰς εἰκόνας, τὴν τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ τὴν τοῦ ἐκτελεστοῦ. Ἀλλ' οὐχ οὕτως ὁ Δομπόλης. Μόνον τοῦ Καποδιστρίου ἠθέλησε νὰ ἐπιδειχθῇ ἢ εἰκὼν ἐν τῷ ἰδίῳ ἑαυτοῦ κατασκευάσματι.

Θέλοντες δ' ἡμεῖς νὰναπλάσωμεν καὶ τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου τὴν μορφήν καὶ ἀναπαραστήσωμεν πρὸς τῷ ἐκείνου καὶ τούτου τὸν βίον εὕρισκόμεθα ἐν ἀδυναμίᾳ σχεδὸν τελείᾳ. Καὶ τῆς μὲν εὐγενοῦς αὐτοῦ μορφῆς εἰκὼν οὐδεμία περιεσώθη. Τοῦ δὲ βίου πενιχρότατα ἔχομεν μνημόσυνα, καὶ μόνῃ σχεδὸν πηγῇ, ἐξ ἧς δυνάμεθα νὰρυσθῶμέν τι τὸ ἄξιον λόγου περὶ τοῦ ἀνδρὸς, εἶνε αὐτὴ αὐτοῦ ἢ διαθήκη, τὸ τέρμα τοῦ ἐντίμου βίου καὶ

οὐχὶ αἱ ἀπαρχαὶ, ἐξ ὧν ἀπεκόμισε τὸν πλοῦτον, ὃν διέθεσεν ὑπὲρ τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως ἐν τῇ πατρίδι.

Αὐλικὸν σύμβουλον καὶ ἱππότην ὀνομάζει ἑαυτὸν ὁ Ἰωάννης Δομπόλης εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῆς διαθήκης, συντεταγμένης καὶ ὑπογεγραμμένης τὴν 4 Φεβρουαρίου 1849, ἡμέραν καθ' ἣν ἡ νέα ἐλληνικὴ πολιτεία ὥρισε νὰ τελεῖται τὸ μνημόσυνον τοῦτο τῶν ἱδρυτῶν. Καθώρισε δὲ ὅπως πλήν τινων μικρῶν κληροδοτημάτων, ἅτινα κατέλιπεν εἰς συγγενεῖς τοῦ πατρὸς, ἐν Ἡπείρῳ οἰκοῦντας, τὸ ἐκ 232.857 ἀργυρῶν ῥουβλίων ὑπόλοιπον τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ κατατεθῇ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου τῆς Ῥωσίας ἐν πιστωτικοῖς καταστήμασι τῆς χώρας ἐκείνης μέχρι τῆς 1 Ἰανουαρίου 1906, ὅτ' ἐκ συνεννοήσεως τῆς ἐλληνικῆς Κυβερνήσεως μετὰ τῆς ῥωσικῆς ἔμελλε νὰ μεταφερθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁλόκληρον τὸ κεφάλαιον μετὰ καὶ τῶν τόκων πρὸς ἀνίδρυσιν ἐν Ἀθήναις, ἢ ἐν οἱαδήποτε ἄλλῃ πόλει ἣτις ἔσται πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος τῷ 1906, Πανεπιστημίου ὀνομασθησομένου Καποδιστριακοῦ. Ὁμοίως δ' ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν ἵνα τριάκοντα ἕως πενήκοντα τῶν σπουδαστῶν ἐκλέγωνται πάντοτε ἐκ νέων καταγομένων ἐξ Ἡπείρου.

Ἄλλ' ὁποῖός τις ὑπῆρξεν ὁ διαθέτης; Ὁ Ἰωάννης Δομπόλης ἢ μᾶλλον Ντομπόλης πατέρα εἶχε τὸν ἐκ Κρετσουνίστης τῆς ἐπαρχίας Ἰωαννίνων Τριαντάφυλλον Δομπόλην, ἐγεννήθη δὲ κατ' ἄγνωστον ἔτος ἐν Ῥωσίᾳ. Ταῦτα εἶνε τὰ μόνα περὶ αὐτοῦ ἐξ ἰδιωτικῆς εἰδήσεως γνωστά· ἄγνωστα δὲ παντελῶς μένουσι τὰ κατὰ τὸν βίον αὐτοῦ, καὶ μόνον μανθάνομεν, ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς λειτουργίας τοῦ ἐν ἔτει 1834 διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος συσταθέντος Γενι-

κοῦ ταμείου τοῦ Βασιλείου ἐχρημάτισε γενικὸς ταμίας, ὡς ἐλέγετο τότε ὁ κεντρικὸς ταμίας. Ἀργότερον δὲ κατ' ἄγνωστον ἔτος μετέβη ἢ μᾶλλον ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ῥωσίαν, καὶ ἔζη ἐν Πετροπόλει. Ἐκεῖ δὲ βλέπομεν αὐτὸν ἀπευθύνοντα τῇ 12 Ἰανουαρίου 1849 πρὸς τὸν ἀρχικαγκελλάριον Πρίγκιπα Νεσσελρόδ ἐπιστολὴν, δι' ἧς, προτιθέμενος νάφιερῶση τὴν περιουσίαν χάριν τῆς ἐν Ἑλλάδι δημοσίας ἐκπαίδευσως, ἐξήτει τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσίας Νικολάου Α'. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ ποιούμενος λόγον περὶ τῆς συνδεοῦσης αὐτὸν ἀπὸ τοῦ 1809 μετὰ τοῦ Καποδιστρίου φιλίας, ἐπιφέρει καὶ τὰ ἐξῆς, ὧν τινὰ ἐπαναλαμβάνονται καὶ ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ.

«Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τὰς ἐπακολουθησάσας εἰς
 »τὸν σύνδεσμον ἡμῶν ὑπεσχέθημεν ἀμοιβαίως νάφοσιωθῶ-
 »μεν ἀμφοτέρω εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἀναγκαίων πόρων,
 »ὅπως διοργανώσωμεν τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν παρὰ τοῖς
 »Ἕλλησι, τοῖς δυστύχοις ἡμῶν συμπατριώταις . . . Ἐκτοτε
 »τὸ κύριον καὶ σχεδὸν τὸ μόνον ἀντικείμενον τῶν φροντίδων
 »μου ὑπῆρξε νὰ ἐκπληρώσω ἐπαξίως τὴν εὐχὴν ἣν εἶχον
 »τάξει . . . καὶ παρηγορήθην ἀναλογιζόμενος, ὅτι ὁ θεὸς
 »εἶχεν εὐλογήσει τὴν ἐγκαρτέρησιν, μεθ' ἧς εἶχον ἐπιδιώξει
 »νὰ τύχω τοῦ σκοποῦ ὃν εἶχον προδιαγράψει».

Κατὰ ταῦτα ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἰωάννου Δομπόλη, ὅπως διαθέσῃ τὴν περιουσίαν χάριν ιδρύσεως τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου δὲν ὑπῆρξεν αἰφνίδιος ἐπίνοια τῆς ὑστάτης ὥρας, ἀλλὰ προῆλθεν ἐκ σχεδίου ὠρισμένου, ὅπερ τὸ πρῶτον εἶχε προδιαγράψει κατὰ νοῦν πρὸ τεσσαράκοντα ὅλων ἐτῶν. Λυπηρὸν δὲ εἶνε, ὅτι δὲν κατέστη μέχρι τοῦδε

δυνατὸν νὰ γνωσθῇ κατὰ τίνα τρόπον ἀπέκτησε τὰς ἑκαταρθείσας διακοσίας πεντήκοντα πέντε χιλιάδας ῥουβλίων τὰς κατατεθείσας ὑπὸ τοῦ ῥωσικοῦ Ὑπουργείου ἐν τῇ Τραπεζῇ τῆς Ῥωσίας, ὅπως ἐξήκοντα περίπου ἔτη μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἰδρυθῇ διὰ τοῦ ἐν τῷ μεταξὺ εἰς ἑπτὰ ἑκατομμύρια καὶ ἑπτακοσίας χιλιάδας δραχμῶν αὐξηθέντος κεφαλαίου τὸ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον. Ἀναγκαζόμεθα δὲ νὰ ρκεσθῶμεν εἰς τὴν βεβαίωσιν αὐτοῦ ἐκείνου τὴν περιλαμβανομένην ἐν τῇ πρὸς τὸν Νεσσελρόδ ἐπιστολῇ, δι' ἧς ὁμολογεῖ χάριτας εἰς τὸν θεὸν τὸν εὐλογήσαντα τὴν ἐγκαρτέρησιν, μεθ' εἶχεν ἐπιδιώξει τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν δοθείσης εἰς τὸν Καποδίστριαν ὑποσχέσεως.

Τίς οἶδεν ὅποσαι βιοτικαὶ στερήσεις κρύπτονται ὑπὸ τὴν ἀπλὴν ἐκείνην λέξιν ἐγκαρτέρησις. Μόνον ἡ ἀναλογία τῆς περὶ πᾶσαν δαπάνην φειδοῦς, τῆς ἀποφυγῆς οὐ μόνον πάσης ἐν τῷ βίῳ ἀπολαύσεως, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἀναγκαιοτάτων, ἣν δυνάμεθα νὰ παρακολουθήσωμεν ἐν τοῖς ἱστορουμένοις περὶ ἄλλων εὐγενῶν τέκνων τῆς Ἡπείρου, κοσμησάντων τὰς Ἀθήνας διὰ μεγάλων καθιδρυμάτων τῆς παιδείας καὶ τῆς φιланθρωπίας, δύναται νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς ἀμυδρὰν ἰδέαν πῶς ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν ἐξωκονομεῖτο ὑπὸ τοῦ μέλλοντος χορηγοῦ ὁ ὀβολός, ὅπως σωρευθῇ χρυσὸς χάριν τοῦ μεγάλου κληροδοτήματος. Αὐτὰ τὰ μαρτυρούμενα ὑπὸ τοῦ ἐν ἔτει 1850 πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος παρὰ τῇ ῥωσικῇ αὐλῇ Κωνσταντίνου Ζωγράφου ἀρκοῦσι νὰ ποκαλύψωσι μίαν γωνίαν τοῦ πέπλου τοῦ καλύπτοντος τὰ κατὰ τὸν βίον τοῦ Δομπόλη καὶ τὰ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν οὐχὶ ἀνομοίως πρὸς τὸν Ῥιζάρην κατέθετε τοὺς ὀβολοὺς

αὐτοῦ εἰς τὸν κορβανᾶν τῆς πατρίδος. Ἐνταλθεὶς ὁ πρεσβευτὴς νὰ μάθῃ ἀκριβέστερα περὶ τῆς διαθήκης τοῦ χορηγοῦ, ζῶντος ἔτι ἐν Πετροπόλει, περὶ ἧς ἀόριστοι ὅλως θοῦλοι εἶχον περιέλθει εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Κυβέρνησιν, εἰς ἣν καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος τοῦ Δομπόλη εἶχε ψευδῶς ἀγγελθῇ, ἔγραφε τῇ 11 Ἀπριλίου 1850 εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργεῖον· «Μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐπέτυχα
»νὰ ἐνταμώσω τὸν κύριον Δομπόλην εἰς τὴν πενιχρὰν κατοικίαν του. Εἶνε ὑπέργηρος καὶ πάσχει χρονίαν τινὰ ἀσθένειαν, ἥτις εἶνε συνέπεια καὶ τῆς προβεβηκυίας του ἡλικίας καὶ τοῦ παρελθόντος διαιτητικοῦ του συστήματος.
»Ἀμφιβάλλω ἂν ἡ κατάστασις τῆς σωματικῆς του μηχανῆς
»τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ μὴ ἀποχαιρετίσῃ ὀγλήγορα τὰ τοῦ κόσμου τούτου».

Μάτην ὁ πρεσβευτὴς καθ' ἣν εἶχε παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐντολὴν ἀπεπειράθη νὰ πείσῃ τὸν Δομπόλην, ἵνα ἀντὶ τῆς ἤδη ὑπ' αὐτοῦ ὑπογεγραμμένης διαθέσεως τῆς περιουσίας πρὸς ἴδρυσιν Πανεπιστημίου μετὰ πεντήκοντα ἑπτὰ ἔτη διαθέσῃ τὸ ὑπάρχον τότε ποσὸν ἵνα χρησιμεύσῃ ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ συμπλήρωσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς Ἑλλάδος καταστημάτων. «Ἀλλ' ἡ εἰσήγησίς μου αὕτη, προσθέτει ὁ Ζωγράφος, δὲν ἔκαμε τὴν παραμικρὰν ἐντύπωσιν, καὶ ὁ γέρον ἐπέμεινεν ἀκλόνητος εἰς τὴν πρώτην του ἀπόφασιν»¹.

Εἰς τὴν ὀλυμπίαν ἐκείνην γαλήνην τοῦ μελλοθανάτου

¹ Ἴδε Σταμ. Α. Ἀντωνοπούλου Ὁ Δομπόλης καὶ τὸ κληροδότημα αὐτοῦ (Δελτίον τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Β. Ὑπουργείου. Μέρος πρῶτον, τεύχος 1ον. Ἐν Ἀθήναις. 1911). Ἐκ τοῦ φυλλαδίου τούτου ἐλήφθησαν αἱ ἀνωτέρω ὀλίγαι περὶ τοῦ Δομπόλη εἰδήσεις.

γέροντος καὶ τὴν ἀκλόνητον εἰς τὰς ἰδίας ἑαυτοῦ πεποιθήσεις ἐμμονὴν ὀφείλεται ἢ σημερινὴ ἴδρυσις τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου. Τὸ δὲ ἄγνωστον τῶν περιπετειῶν τοῦ βίου τοῦ ἱδρυτοῦ αὐξάνει μέχρι φαντασμαγορίας τὴν μυστηριώδη αἵγλην τῆς πατριωτικῆς αὐτοῦ ἐλευθεριότητος. Τὰ ἄνθη, ἅτινα τὸ πρῶτον σήμερον ραίνουσιν ἐπὶ τοῦ ἀγνώστου, ἀλλ' ἀλησμονήτου τάφου του ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐν Ἀθήναις νεότευκτον αὐτοῦ ἱδρυμα καὶ οἱ ἠπειρωτικοὶ ἐκεῖνοι βλαστοὶ, οἵτινες θὰ παιδευθῶσι διὰ τῆς χορηγίας αὐτοῦ, δρέπονται οὕτως εἰπεῖν ὁμοῦ ἀπὸ τῶν λειμώνων τῆς πρωτεύουσης τοῦ σύμπαντος ἑλληνισμοῦ, ἀπὸ τῆς εὐάνδρου τοῦ χορηγοῦ πατρίδος καὶ ἀπὸ των θαλερῶν κήπων τῆς νήσου τῶν Φαιάκων, ὅπου ἀναπαύεται ὁ νεκρὸς τοῦ μεγάλου τῆς Ἑλλάδος πολίτου ἐκείνου, εἰς ὃν εἶχεν ὁμόσει ὁ Δομπόλης νάφιερώσῃ τὸν βίον ὅλον χάριν τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἔθνους.

Ἀπὸ τῶν προπόδων τῆς Ἀκροπόλεως ἡ Θεολογία, ἡ Θέμις καὶ ἡ Φιλοσοφία, αἱ ἐπώνυμοι τῶν τριῶν τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου σχολῶν, διαπέμπουσι σήμερον εἰς τὴν ἐρημικὴν μονὴν τῆς Πλατυτέρας, ὅπου κοιμᾶται ὁ Καποδίστριας, καὶ εἰς τὴν ψυχρὰν πλάκα τοῦ ἐν μέσῳ τῶν πάγων τοῦ βορρᾶ ἠγνοημένου τάφου τοῦ Ἰωάννου Δομπόλη μίαν καὶ μόνην λέξιν, ἀνακεφαλαιοῦσαν ὅλα τὰ αἰσθήματα τὰ πλημμυροῦντα τὴν ἡμετέραν καρδίαν, συνοψίζουσιν ὅλας τὰς ἐπαγγελίας, ὧν βαρυτάτην ἀναλογιζόμεθα τὴν εὐθύνην, τὴν μίαν λέξιν *Εὐγνωμονοῦμεν*.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000016735

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

